

શ્રી બૃહદ્ મુંબઈ વર્ધમાન સ્થાનકવાસી જૈન મહાસંઘ

સંચાલિત: માતૃશ્રી મણિબહેન મણાશી ભીમશી છાડવા -ધાર્મિક શિક્ષણ બોર્ડ આયોજિત
વાર્ષિક પરીક્ષા જૈનશાળા ગ્રુપ નું પેપર

સવાલ સાથે
જવાબ પેપર

તા. ૧૦-૦૧-૨૦૧૬ • સમય: સવારે ૯ થી ૧૨ • શ્રેણી : ૨ • ગુણ : ૧૦૦

(Dharmik Shikshan Board Certificate Course Level : 2)

પ્ર. : ૧. (ક) નીચેના પાઠની પૂર્તિ કરો : (કોઈ પણ છ લખો)

- (૧) દેવસિયં તપ
- જ. (૧) દેવસિયં પડિક્કમણં ઠાએમિ દેવસિય જ્ઞાન દર્શન ચરિતાચરિતે તપ.
- (૨) અભગ્ગો નમોકારેણં
- જ. (૨) અભગ્ગો અવિરાહિઓ હુજજમે કાઉસગ્ગો જાવ અરિહંતાણં ભગવંતાણં નમોકારેણં
- (૩) હીણકખરં દુટ્ટુ પડિચ્છિયં
- જ. (૩) હીણકખરં અચ્ચકખરં પયહીણં વિણયહીણં જોગહીણં ઘોસહીણં સુદ્ધુટિન્નં દુદ્ધુપડિચ્છિયં
- (૪) વરનાણ બુદ્ધધાણં
- જ. (૪) વરનાણ દંસણ ઘરાણં વિચક્કછઉમાણં જિણાણં જાવયાણં તિન્નાણં તારયાણં બુદ્ધધાણં
- (૫) તં જહા ભત્તપાણ વોચ્છએ
- જ. (૫) તં જહા તે આલોઉ બંધે વહે છવિચ્છએ અઈભારે ભત્તપાણ વોચ્છએ
- (૬) ન ફાસિયં અણુપાલિયં
- જ. (૬) ન ફાસિયં ન પાલિયં ન તીરિયં ન સોહિયં ન આરાહિયં આણાએ અણુપાલિયં
- (૭) ઓદણ વિહિં મુહવાસ વિહિં
- જ. (૭) ઓદણવિહિં સૂપવિહિં વિગય વિહિં સાગ વિહિં માહુચવિહિં જેમણવિહિં પાણિયવિહિં મુહવાસ વિહિં
- (૮) કંબલ ભેસજ્જેણં
- જ. (૮) કંબલ પાયપુચ્છણેણં પાઠિયાડ પીઢ, ફલગ સિજજા, સંથારએણં ઓસહ ભેસજ્જેણં
- (૯) ચઉવ્વિહે પાવકમ્મોવએસં
- જ. (૯) ચઉવ્વિહે અણાત્થા દંડે પન્નતે તં જહા અવજઝાણાચરયિં પમાયાચરિયં હિંસપ્પયાણં પાવકમ્મોવએસં
- (૧૦) દંત વાણિજ્જે દવગ્ગિદાવણયા
- જ. (૧૦) દંત વાણિજ્જે કેસ વાણિજ્જે રસ વાણિજ્જે લક્ખ વાણિજ્જે વિસ વાણિજ્જે જંતપીલણ કમ્મે નિલ્લંછણકમ્મે દવગ્ગિદાવણયા

(ખ) નીચેના શબ્દોના ગુજરાતી અર્થ લખો : (કોઈ પણ આઠ)

જવાબ સાથે ૧) આણેણં જ: ધર્મધ્યાને કરીને
(મનને એકાગ્ર કરીને)	૬) ભંતે જ: હે પૂજ્ય
૨) ચેઈયં જ: આપ જ્ઞાન સ્વરૂપ છો	૭) ન તીરિયં જ: પાર ઉતાર્યું ન હોય
૩) સિવ જ: ઉપદ્રવરહિત	૮) સંકમણે જ: (પગ મૂકીને) કચર્યા હોય
૪) જાવ જ: જ્યાં સુધી	૯) વોસિરામિ જ: વોસરાવું છું, દૂર રાખું છું.
૫) ઉત્તમા જ: સૌથી ઉત્તમ	૧૦) સુહુમેહિ જ: સૂદ્ધમણે

(ગ) નીચેના ગુજરાતી શબ્દોનું માગધી લખો (કોઈ પણ છ) :

જવાબ સાથે ૧) ક્ષય રહિત જ: મક્ખયં	૫) તથા જ: તહ
૨) પ્રકાશ કરનારા જ: પયાસચરા	૬) ધૂળ આદિથી ઢાંક્યા હોય જ: વત્તિયા
૩) શ્રેષ્ઠ જ્ઞાન જ: વર નાણ	૭) ભગવંતોને જ: ભગવંતાણં
૪) બે કરણને જ: દુવિહં	૮) વિરાધનાથી જ: વિરાહણાએ

(ઘ) સામાયિકનો દોષ લખો :

મનનો પાંચમો, વચનનો ત્રીજો, કાયાનો સાતમો લખો.

જવાબ (ઘ) : મનનો ૫ ભય , વચનનો ૩ સ્વરછંદ, કાયાનો ૭ - આળસ મરડવાથી (આલસ્ય)

પ્ર. : ૨. (ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો : (કોઈ પણ અગિયાર) :

(૧) લોગસ્સનું બીજું નામ શું છે ?

જ : (૧) ચતુર્વિંશતિ સ્તવ અથવા ઉત્કીર્તન સૂત્ર

(૨) અતિચાર એટલે શું ?

જ : (૨) વ્રતભંગ માટે તૈયાર થવું / અંશે વ્રત તૂટે તેવા દોષોનું સેવન કરવું.

(૩) ત્રીજો પાઠ આપણને શું શીખવે છે ?

જ : (૩) આપણને નીચે જોઈને ચાલવાનું, જીવોની દયા પાળવાનું સ્મરણ કરવું.

(૪) મહિયા એટલે શું ?

જ : (૪) ભાવથી સ્મરણ કરવું.

(૫) સામાયિકમાં શેનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે ?

જ : (૫) સાવધયોગનો ત્યાગ કરવામાં આવે છે.

(૬) અવિરાહિઓ એટલે શું ?

જ : (૬) આગારોના સેવનથી ભગવાનની આજ્ઞાની વિરાધના થતી નથી.

(૭) તમારે આંખ જોઈએ છે કે કાન ?

જ : (૭) કાન

(૮) શલ્ય એટલે શું ?

જ : (૮) કાંટો

(૯) લોગસ્સનો પાઠ શાશ્વત છે કે અશાશ્વત ?

જ : (૯) શાશ્વત છે, પરંતુ જે સમયમાં જેટલા તીર્થકરો થાય તેટલા તીર્થકરોના નામ ઉમેરાતાં કે બદલાતાં રહે છે.

(૧૦) નિંદામિ એટલે શું ?

જ : (૧૦) આત્માની સાક્ષીએ દોષોની આલોચના

(૧૧) બે ઘડી કોને કહે છે ?

જ : (૧૧) ૨૪ મિનિટ = ૧ ઘડી, ૪૮ મિનિટ = બે ઘડી = ૧ મુહૂર્ત

(૧૨) કીડીને કેટલી ઇન્દ્રિય છે ?

જ : (૧૨) ત્રણ (કાય, જીભ, નાક)

(૧૩) કોટિ કોને કહે છે ?

જ : (૧૩) કોટિ એટલે પ્રકાર કે મર્યાદા કે છોડો.

(ખ) જોડી બનાવો :

જવાબ સાથે	(અ)	(બ)	
(૧) નમોત્યુણં	કાયાથી પંચાંગ નમસ્કાર કરવા	જવાબ : શકસ્તવ	
(૨) વિરાધના	શરીરને સ્થિર રાખવું	જવાબ : જીવોની હિંસા	
(૩) વંદિય	શક્સ્તવ	જવાબ : કાયાથી પંચાંગ નમસ્કાર કરવા	
(૪) કાઉસ્સગ્ગ	જીવોની હિંસા	જવાબ : શરીરને સ્થિર રાખવું	

પ્ર. : ૨. (ગ) સાચું કે ખોટું છે તે લખો, ખોટું હોય તો સુધારીને લખો :

જવાબ સાથે (૧) લોગસ્સ કાવ્યમય છે.

જવાબ : સાચું

(૨) શ્રાવકને ૯ કોટિએ પરચક્ષ્ણાગ હોય.

જવાબ : ખોટું-૬ કોટિ એ પરચક્ષ્ણાગ

(૩) ઈરિયાવહિયંનું બીજું નામ આલોચના સૂત્ર.

જવાબ : સાચું

(૪) કાઉસ્સગ્ગ પાપ-કર્મોનો નાશ કરવા માટે છે.

જવાબ : સાચું

પ્ર. : ૩.(ક) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈ પણ દસ લખો) :

જવાબ સાથે	(૧) સાધુ-સાધ્વીજી કેવો ઉપદેશ આપે છે ?	જવાબ : કર્મબંધનને તોડવાનો ઉપદેશ
	(૨) શત્રુઓથી કોણ બચાવે ?	જવાબ : સૈનિકો બચાવ
	(૩) જન્મ-મરણ એ કોનો સ્વભાવ નથી ?	જવાબ : આત્માનો
	(૪) દુઃખ કેવું છે ?	જવાબ : ક્ષણિક
	(૫) ત્યાગ માટે કોને યાદ કરશું ?	જવાબ : શાલિભદ્ર
	(૬) સાચું શરણું કોણ આપે ?	જવાબ : ભગવાન
	(૭) આત્માનો સ્વાદ કેવો ?	જવાબ : સ્વાદ નથી
	(૮) અંજલિકરણ કયા શબ્દથી કરવામાં આવે છે ?	જવાબ : મત્થએણ વંદામિ
	(૯) મૃત્યુ સમયે કોનું શરણું લેવું ?	જવાબ : ધર્મ
	(૧૦) સામાયિક માટે કોને યાદ કરીશું ?	જવાબ : (૧૦) પુણિયા શ્રાવક
	(૧૧) આ દુનિયા શાનાથી ભરેલી છે ?	જવાબ : (૧૧) દુઃખ, રોગ, કલેશ, અશાંતિથી ભરેલી
	(૧૨) મોક્ષમાં શું ?	જવાબ : (૧૨) આનંદ

(ખ) નીચેના જવાબ લખો :

- (૧) અભિગમ એટલે શું ? અચેત એટલે શું ? ઉદાહરણ સાથે લખો.
- જ : (૧) અભિગમ એટલે પૂ. સાધુ-સાધ્વીજી પાસે જતાં અથવા રસ્તામાં મળે ત્યારે પાળવા યોગ્ય નિયમો.
- અચેત : જેમાં જીવ ન હોય તેને અચેત કહે છે.
- દા.ત.: છત્રી, લાકડી, ચંપલ આદિ અચેતનો ત્યાગ કરી ગુરુ પાસે જવું.
- (૨) જ્ઞાન વૃદ્ધિનો બીજો, છઠ્ઠો અને સાતમો બોલ લખો.
- જ : (૨) ૨ - ઊંઘ ઘટાડીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.
- ૬ - ગુરુનો વિનય કરીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.
- ૭ - સંસારના પેરાગ્ય સાથે જ્ઞાન શીખવાથી જ્ઞાન વધે છે.

(ગ) ખાલી જગ્યા પૂરો :

- (૧) સુખથી..... ના જવું.
- જ : (૧) સુખથી કુલી ના જવું.
- (૨) આનંદ શ્રાવકની જેમ ક્યારે પાળીશ ?
- જ : (૨) આનંદ શ્રાવકની જેમ બાર વ્રતો ક્યારે પાળીશ ?
- (૩) આત્માને આપણે કહીએ છીએ ?
- જ : (૩) આત્માને આપણે અમર કહીએ છીએ ?
- (૪) જ્ઞાન શીખવા માટે કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.
- જ : (૪) જ્ઞાન શીખવા મો ઉદ્યમ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.

(ઘ) હું કોણ છું તે કહો :

જવાબ સાથે	(૧) આ રાખીને અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.	જવાબ : મૌન
	(૨) સેવા માટે કોને યાદ કરીશું ?	જવાબ : નંદીષેણ મુનિ
	(૩) મારે ત્યાં આનંદ જ આનંદ છે.	જવાબ : મોક્ષ
	(૪) કષ્ટો સહન કરીને મારા જેવા સહનશીલ બનો.	જવાબ : મહાવીર સ્વામી
	(૫) આ પાસે અભ્યાસ કરવાથી જ્ઞાન વધે છે.	જવાબ : જ્ઞાની

પ્ર. : ૪. વાર્તાના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો :

- (૧) તાપસનું નામ શું હતું ?
- જ : (૧) તાપસનું નામ કમઠ હતું.
- (૨) ચંદનબાળા કેટલા સાધ્વીના ગુરુણી બન્યાં ?
- જ : (૨) ચંદનબાળા ૩૬,૦૦૦ સાધ્વીનાં ગુરુણી બન્યાં.

(૩) પાર્શ્વનાથ ભગવાન કેટલામા તીર્થંકર થયા ?

જ : (૩) પાર્શ્વનાથ ભગવાન ૨૩મા તીર્થંકર થયા.

(૪) કૌશંબી નગરીના રાજાનું નામ શું હતું ?

જ : (૪) કૌશંબી નગરીના રાજાનું શતાનીક હતું.

(૫) નંદીષેણ મુનિના જીવન પરથી આપણે શું બોધપાઠ લેવો ?

જ : (૫) ૧) અજ્ઞાનતાથી લીધેલું પગલું આપણને વધારે દુઃખ આપી શકે છે.

૨) સંતોનો સત્સંગ હંમેશાં ફળદાયી હોય છે.

૩) સેવા સ્વાર્થ વગરથી ચોક્કસ મેવા અપાવે છે.

૪) પોતાનું કાર્ય કરતી વખતે આવેલ તમામ વિઘ્નોને નજરઅંદાજ કરવાથી મંજિલે પહોંચી શકાય છે.

૫) મળેલી શક્તિનો બીજા માટે ચોક્કસ યથાશક્તિએ ઉપયોગ કરવો જોઈએ.

૬) અનેકો જીવન સ્વ માટે જીવ્યા પછી એક જીવન આપણે પરમાત્માને સમિપત કરી એમના હસ્તે ચાલવું જોઈએ.

(૬) કોણ બોલે છે ?

(અ) અરે ! આ તો મારી ભાણેજ વસુમતી !

જ : (અ) મૃગાવતી.

(બ) અરે ! ઓ દુષ્ટ ! તું આ શું કરે છે ?

જ : (બ) ઘરણેન્દ્ર

(ક) “આને આપણી દીકરી ગણીને રાખજે”.

જ : (ક) ઘણાવહ શેઠ

(ડ) હે દેવ ! આ જગતમાં વીતરાગનો ધર્મ અને તેના સંતો સિવાય બીજું શું મહાન છે ?

જ : (ડ) નંદીષેણ મુનિ.

પ્ર. : પ. કાવ્ય પૂર્તિ કરો :

(૧) જે સુખ વાળવાના.

જ : (૧) જે સુક પામ્યા કર્મ પ્રતાપે, ઝાઝું ગણીને રહીશું સુખેથી

ચત્ન કરીશું પણ ના ફળે તો, માંગણી કોઈ ના કરીશું મુખેથી

લઈ લેવાની (૨) જો દાનત જાગે, તો દાનવૃત્તિમાં અમે વાળવાના.

(૨) અરિહંત છે અપાર.

જ : (૨) અરિહંત દેવો સર્વ જાણે છે, રાગ-દ્વેષના જિતનાર...

સિદ્ધ પરમાત્મા મોક્ષમાં બિરાજે, તેમનું સુખ છે અપા...

(૩) મોક્ષ વિશ્વાસ છે.

જ : (૩) મોક્ષ અભિલાષી આ જીવડો, વિનવે તુજને આજ રે

શરણે આવ્યાં તારા અમે સહુ, તારામાં વિશ્વાસ છે...

(૪) મા-બાપ છોડાવું છું.

જ : (૪) મા-બાપ મને ખૂંચે, મને જન્મ દીધો જેણે;

મારા પાલન પોષણમાં, ઘણો ભોગ દીધો જેણે

એની વૃદ્ધાવસ્થામાં, મારું ઘર હું છોડાવું છું....

॥ જય જિનેન્દ્ર ॥